

Posudek vedoucího diplomové práce

Vysoká škola:	Univerzita Karlova v Praze
Fakulta:	Právnická fakulta
Katedra:	Katedra mezinárodního práva veřejného
Diplomantka:	Petra Hodysová
Téma diplomové práce:	Předběžná opatření uplatňována mezinárodními soudy a kvazisoudními orgány v oblasti lidských práv
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Martin Faix, PhD., MJI
Oponent diplomové práce:	JUDr. Věra Honusková, PhD.

Výběr tematiky, aktuálnost a vymezení cílů práce

Autorka předložené diplomové práce si podle mého názoru vybrala ke zpracování tematiku mimořádně zajímavou, řekl bych až netradiční. Spojení aspektů předběžných opatření a lidských práv není ani předmětem rozsáhlé diskuse v mezinárodním právu, ani není tématem „tradičním“. Jak ale autorka sama (přesvědčivě) uvádí, neznamená to, že by zkoumání této problematiky nemělo smysl. Proliferace mezinárodních rozhodovacích mechanismů, průnik lidských práv do každého „zákoutí“ mezinárodního práva, rozmach lidskoprávních dokumentů a jejich kontrolních mechanismů a konečně také relativně malý zájem doktríny i praxe mezinárodního práva o tuto problematiku představují zcela určitě dobré důvody, proč se problematikou předběžných opatření v oblasti lidských práv zabývat.

Formální stránka práce

Z hlediska formálního je diplomová práce zpracovaná pečlivě a na úrovni, která plně odpovídá požadavkům kladeným na tento druh prací. Autorka kvalifikovaně a v souladu s citačními normami zpracovala poznámky pod čarou (s ohledem na rozsah práce je jejich počet nadprůměrný) a opatřila práci seznamem použité literatury, ze kterého je patrné, že pracovala s dostatečným množstvím domácích i zahraničních pramenů. Rozsah a výběr pramenů lze hodnotit rovněž jako nadprůměrný. Autorka vycházela z relevantních odborných statí, ale pracovala také s judikaturou a primárními prameny, což se s ohledem na charakter práce a zpracovávané problematiky jeví jako důležité a správné. Pochválit lze autorku také za fakt, že z mého pohledu pochopila nutnost rozřadit informace na takové, které jsou nutnou součástí samotného textu práce, následně informace, které jsou relevantní nepřímě, atd., a proto je vhodné je zařadit do poznámek pod čarou, a konečně informace, na které lze pouze odkázat formou poznámky pod čarou.

Obsahová stránka práce, práce s prameny, struktura

Z hlediska obsahového je práce členěna do šesti meritorních kapitol plus úvod a závěr. Je také opatřena kvalitně (po obsahové i grafické stránce) zpracovanou přílohou, která vhodně doplňuje informace obsažené v textu diplomové práce. Členění práce je logické, jednotlivé

kapitoly na sebe navazují. Struktura práce odpovídá vymezenému cíli, kterým je dle úvodu „ukázat, že předběžná opatření jsou zajímavým nástrojem a prostředkem ochrany jednotlivců či skupin obyvatelstva mezinárodními soudy a kvazisoudními orgány“. I když se tento cíl může jevit na první pohled jako vágní a neurčitý, autorka ho v úvodu dále specifikuje a to takovým způsobem, že lze konstatovat, že vymezení cíle práce je nejen dostatečně konkrétní, ale i vhodné pro diplomovou práci a prokazuje dostatečně nejen autorčin zájem o problematiku, ale i orientaci v problematice. Navzdory tomu chci přece jen upozornit na drobné nepřesnosti, jako např. fakt, že autorka v úvodu hovoří o „lidskoprávních mezinárodních fórech“. Jednak se nejedná o ustálený terminus technicus (hovoříme spíše o judiciálních a kvazijudiciálních mechanismech, termín „fórum“ může označovat i mechanismus mimo tyto kategorie) a jednak v práci věnuje pozornost např. MSD, který zřejmě nelze označit jako *lidskoprávní soud*.

Za pozitivum předložené práce lze považovat, že se autorka neuspokojila jen s pouhou reprodukcí relevantních norem týkajících se problematiky předběžných opatření v mezinárodním rozhodčím a soudním řízení, ale analyzovala také relevantní judikaturu (i když obecně převažuje přístup popisný nad analytickým, což je ale dáno charakterem práce). Ze samotného zpracování jednotlivých kapitol (ze kterých každá je opatřena dílčím závěrem) po obsahové i formální stránce je patrné, že autorka se ve zpracovávané materii orientuje, chápe souvislosti, což ji umožňuje předložit fundovanou analýzu problematiky. Navzdory tomu lze narazit na části práce, ve kterých se autorka dopustila určité konstatace bez uvedení zdroje, příp. určité zkratkovitosti, zjednodušení. Příkladem je první odstavec kapitoly 2.2, když autorka hovoří o deseti klíčových lidskoprávních úmluvách (které to jsou?), starších úmluvách (které má autorka na mysli, když uvádí, že nekonstituovali „žádné zvláštní, tzv. implementační orgány“. Co rozumí autorka pod pojmem „zvláštní implementační orgány“?). Rovněž tvrzení o tendenci doplňování „slabého kontrolního mechanismu“ je podle mně problematická, příp. alespoň hodna dalšího vysvětlení, protože periodické správy zůstávají standardním nástrojem, který je doplňován možnostmi mezistátních a individuálních stížností, ale standardně na základě opčních protokolů, tj. možnost stížnost se nestává součástí kontrolních mechanismů zakotvených v úmluvách samotných.

Závěr práce v koncizní formě shrnuje základní poznatky z jednotlivých kapitol. Autorka se ale neomezuje na pouhé shrnutí, ale komparuje a fundovaně komentuje dílčí závěry a formuluje závěr celkový. Z mého pohledu se autorce podařilo nabídnout zasvěcenou analýzu problematiky a také fundovanou odpověď na otázku vytýčené v úvodu.

Souhrnné hodnocení

Souhrnně lze konstatovat, že se diplomantce podařilo dosáhnout cílů vytýčených v úvodu práce. Zaměření a komplexnost práce, její struktura, rozsah zpracování jednotlivých aspektů i práce s odbornou literaturou a primárními zdroji osvědčují schopnost samostatné vědecké práce i hloubku znalostí v oboru autorky. Samotné zpracování je na vysoké formální i obsahové úrovni. Je tak možno konstatovat, že předložená práce je nadprůměrná a plně splňuje požadavky kladené na vědecké práce tohoto druhu. Na základě těchto důvodů doporučuji diplomovou práci k ústní obhajobě a předběžně ji hodnotím klasifikačním stupněm

Výborně

Otázky, na které odpoví diplomantka v průběhu obhajoby:

1. Lze skutečně považovat (v návaznosti na Vaše tvrzení v úvodu práce) předběžná opatření za formu „prevence“ porušení lidskoprávních norem? Vysvětlete prosím Vaše tvrzení.
2. Pokuste se s ohledem na současný stav zhodnotit další vývoj Vám zpracovávané problematiky, tj. jestli se jedná o nástroj, který bude v budoucnosti využíván intenzivněji (a proč)?
3. Přispívají (a když ano, tak jak) podle Vašeho názoru předběžná opatření k efektivnější ochraně lidských práv?

V Praze dne 12.05.2014

JUDr. Martin Faix, PhD., MJI